

*SAVEZ IZVIĐAČA
HRVATSKE*

Strategija

Zašto ovo radimo?

Tu smo da pomognemo djeci i mladim ljudima da odrastu u samostalne, sretne, uspješne, ispunjene i odgovorne ljude na korist sebi, svojoj obitelji, zajednici i čovječanstvu u cjelini.

Učimo djecu i mlade životu u prirodi jer znamo koliko je važan boravak u prirodi i život u skladu s prirodom.

Uvjereni smo da ostvarivanjem društveno korisnih projekata aktivno pomažemo svojoj društvenoj zajednici.

Vjerujemo da izviđaštvom stvaramo bolji svijet.

Za nas je izviđaštvo način života. Najbolji način života!

Ova je misija zajednička svim izviđačkim udrugama u Hrvatskoj. Radi zajedničkog djelovanja na njenom ostvarenju, udruženi smo u *Savez izviđača Hrvatske* – krovnu udругu hrvatskog izviđaštva.

SIH prihvaća i priklanja se misiji WOSM-a:

MISIJA skautizma je doprinostiti edukaciji mladih, kroz sustava vrijednosti temeljen na Skautskom Zavjetu i Zakonima, pomoći izgradi bolji svijet u kojem su ljudi ispunjeni kao osobe i zauzimaju konstruktivnu ulogu u društvu. To se postiže:

- ◆ *uključivanjem mladih u neformalni edukacijski proces tijekom njihovog razvoja*
- ◆ *upotrebom posebne metode koja čini svakog pojedinca glavnim subjektom vlastitog razvoja kao samostalne, pouzdane, odgovorne i posvećene osobe*
- ◆ *pomaganjem mladima da razviju sustav vrijednosti zasnovan na duhovnim, socijalnim i osobnim načelima kao što je iskazano u Zavjetu i Zakonima*

Savez izviđača Hrvatske poštuje i djeluje u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta.

Kakvoj budućnosti stremimo?

Vidimo budućnost u kojoj će djeca birati izviđače kao najljepši mogući doživljaj, u kojem će mladim ljudima izviđaštvo biti sinonim za avanturu.

Vidimo budućnost u kojoj će roditeljima izviđači biti najbolji izbor za svoje dijete, dobra investicija u djetetovu budućnost.

Vidimo budućnost u kojoj će izviđačke kvalifikacije biti cijenjene, u kojem će poslodavci tražiti izviđače kao vrsne menadžere i sposobne ljude.

Vidimo budućnost u kojoj će volonterski rad izviđačkih voditelja biti priznat i cijenjen.

Vidimo budućnost u kojoj će svi s poštovanjem govoriti o izviđaštvu.

*Ja znam svoj cilj i put svoj znam
ja znam kuda ću poć',
to nije blizu, ja to znam
al' ja ću ipak doć'*

(Izviđačka himna)

Kakva je sadašnjost?

U čemu smo jaki?

- ☺ Imamo uspješnu i provjerenu metodu rada i dobar program
- ☺ Imamo dugogodišnju tradiciju, znanje i iskustvo
- ☺ Imamo entuzijazam
- ☺ Imamo jasnu viziju što želimo postići

U čemu smo slabi?

- ☹ Proizvod nam je neprepoznatljiv
 - Za razliku od konkurencije na tržištu slobodnog vremena djece i mladih, naši članovi i njihovi roditelji ne znaju što će točno dobiti u izviđačima (pokušajte odgovoriti na pitanje: što se radi na patrolnim sastancima?). «Iznenadjenje» koje dobiju vrlo često bude razočaravajuće. Prepoznatljivost, koju obično nudimo u obliku «izleti, šatori, čvorovi...», ne privlači dovoljno ni djecu ni roditelje.
- ☹ Kvaliteta našeg proizvoda neujednačena je, i u prosjeku niska
 - Većina aktivnosti je neosmišljena, ne uzimaju u obzir odgojne ciljeve zacrtane Programom ni potrebe onih kojima su namijenjene, često su nedovoljno zanimljive, a ponekad i ponegdje su čak i nepostojeće¹.
 - Niska kvaliteta rezultira malim brojem članova i velikom fluktuacijom.
 - Posljedica toga je opći podsvjesni stav prema našem «proizvodu»: «malo košta a malo i vrijedi». Nažalost, taj je stav prisutan u glavama ne samo «potrošača» nego i «proizvođača».
- ☹ Očekivanja su nam pogrešno usmjerena
 - Planiranje rada, provođenje programa i osmišljavanje aktivnosti u prevelikoj je mjeri povjereno onima koji još objektivno nisu sposobni za tako zahtjevan posao – vođama patrola i družina, pa i mlađim načelnicima. Oni *moraju* voditi, planirati i organizirati jer je to u samoj biti izviđačke metode, ali u tom njihovom vođenju mora ih voditi odrasli, iskusni voditelj, a to je karika koja jako često nedostaje.
 - Aktivnosti nam nisu osmišljene tako da ostvaruju odgojne ciljeve. Umesto toga imamo sustav: radimo nešto, a odgojni ciljevi će se ispuniti sami od sebe.

- ⊗ Neracionalno koristimo resurse
 - Kvalitetno vođenje izviđačke jedinice zahtijeva veliko znanje, sposobnost i iskustvo. Ukupna masa znanja i iskustva u SIH-u je ogromna ali razbacana u glavama stotina voditelja i kao takva teško može pomoći nekome kome je potrebna. Od jedne odlično isplanirane i izvedene aktivnosti kasnije nitko više nema koristi.
- ⊗ Slabi materijalni i financijski resursi
- ⊗ Nismo se prilagodili vremenu, često živimo u prošlosti i opterećujućim tradicijama
- ⊗ Ne znamo iskoristiti mogućnosti za zaradu
- ⊗ Neizvršavanje preuzetih obaveza dužnosnika i voditelja – volonterski pristup obavezama i nemogućnost ispunjavanja istih radi drugih životnih prioriteta
- ⊗ Loša nam je komunikacija, kako unutar organizacije, tako i prema vani
- ⊗ Ne postoji jasan konsenzus oko temeljnih pitanja
- ⊗ Nedostatak stručno osposobljenih aktivnih mladih voditelja
- ⊗ Motivacija voditelja i odraslih članova pada

- ⊗ neatraktivan vizualni identitet (uniforme...)

Što nam ide u prilog?

- ☺ Postoji potreba na tržištu za našim proizvodom
 - Novi Hrvatski nacionalni obrazovni standard uvodi nove metode rada s djecom u koje se mi možemo odlično uklopiti.
 - Na tržištu slobodnog vremena jak je trend «aktivnog odmora», pri čemu se koriste sadržaji jako bliski našima.
 - U poslovnom svijetu trend je «*team building*» s metodama jako sličnim našima.
- ☺ Otvaraju se raznovrsne mogućnosti financiranja kvalitetnih projekata
 - Pretpristupni fondovi Europske unije
 - Fondovi velikih kompanija
- ☺ Dio smo velike svjetske organizacije
 - Uvijek je dobar osjećaj da nismo sami
- ☺ Jačanje uloge nevladinih udruga i civilnog društva
- ☺ Otvaranje mogućnosti za suradnju s tijelima državne uprave i lokalne samouprave na osnovi partnerskog odnosa
- ☺ Ekonomski rast u Hrvatskoj napreduje, standard se polako podiže
 - Fokus prelazi s pukog preživljavanja na traženje kvalitetnih sadržaja

Što nam ne ide u prilog?

- ⊗ Imidž i ugled u javnosti su nam loši
 - To je prije svega rezultat naše neprilagođenosti vremenu.
- ⊗ Promjene u načinu života
 - Manji problem predstavljaju promjene u načinu života mladih. Veći je problem povećanje životnih obaveza i nedostatak slobodnog vremena odraslih vođitelja.
- Nelojalna konkurencija
 - udruge koje se nazivaju izviđačima, koje koriste program SIH-a, literaturu idr., a ne žele pristupiti SIH-u

KLJUČNI IZAZOVI

Od stvarnosti do sna!

Kvaliteta i prepoznatljivost

Imamo li snage osigurati kvalitetu i postaviti standarde i kontrolu kvalitete?
Možemo li napokon osigurati da naši "potrošači" točno znaju što dobijaju?
Možemo li postići da sve udruge ostvaruju Program SIH-a i organiziraju višednevne aktivnosti i redovite boravke u prirodi?

Voditelji

Možemo li postići da svaka udruga ima kvalitetne, osposobljene i motivirane voditelje i menadžere? Imamo li mjesta i za profesionalce? Možemo li osigurati instruktorsku pomoć SIH-a novim i nedovoljno iskusnim udrugama?

Prilagodba vremenu

Jesmo li u stanju prestati raditi po inerciji, samo zato što nešto oduvijek tako radimo? Možemo li usmjeriti svako naše djelovanje ka postizanju odgojnih ciljeva? Možemo li prilagoditi svoj imidž novom dobu?

Orijentacija prema pojedincu

Možemo li u prvi plan staviti pojedinca – dijete i mladu osobu i usmjeriti se prije svega na njegovu dobrobit, ne zanemarujući pri tom ni potrebe zajednice.

Financijska održivost

Hoćemo li shvatiti da postoje puno bolji načini prikupljanja sredstava od onih na koje smo navikli? Možemo li naučiti prepoznati priliku za zaradu? Možemo li napokon odustati od neracionalne «štednje» i prestati se plašiti potrošiti kunu ako tako možemo dobiti dvije?

Odnos SIH-a i udruga

Jesmo li sposobni uspostaviti odnose zasnovane na međusobnom razumijevanju, poštovanju i toleranciji? Možemo li jasno izraziti svoje i uvažiti i prihvatiti tuđe interese? Možemo li složno raditi za zajedničke ciljeve? Je li postojeća organizacija SIH-a dovoljno učinkovita?

Omasovljenje

Možemo li uz podizanje kvalitete osigurati i progresivni rast članstva? Prve godine 3%, druge 4%, treće 5%...? Možemo li raširiti izviđaštvo po Hrvatskoj?ⁱⁱ

Što napraviti?

Kvaliteta i prepoznatljivost

1. Razumijevanje ciljeva

Prije svega treba postići da ciljevi postavljeni Programom ne ostanu mrtvo slovo na papiru, već da svaki voditelj stalno ima na umu da je *to* ono što želimo postići. Nije stoga zgoreg to i ovdje ponoviti:

Program Saveza izviđača Hrvatske je skup odgojno-obrazovnih sadržaja za djecu i mlade, koji se ostvaruju aktivnostima u prirodi primjenom izviđačke metode. Odgojno-obrazovna zadaća Saveza izviđača Hrvatske posebno se naglašava:

- njegovanjem suradnje i timskog rada, tolerancije i empatije prema drugim ljudima, te razvijanjem vještina vođenja i organiziranja
- razvijanjem kreativnosti, kao sposobnosti izražavanja i inovacija na različitim poljima djelovanja
- poštivanjem osobne slobode, kroz uvažavanje individualnih različitosti i potreba svakog pojedinca, omogućavanjem mobilnosti, te razvijanjem osjećaja sigurnosti u svoju mogućnost izbora
- poticanjem spremnosti za stalno učenje i napredovanje
- izgradnjom odgovornosti, odnosno sposobnosti donošenja odluka i spremnosti za suočavanje s posljedicama.

Cilj programa je pridonijeti cjelovitom razvoju mladih ljudi, odnosno njihovom dostizanju vlastitih tjelesnih, umnih, emocionalnih, karakternih, društvenih i duhovnih potencijala, kao pojedinaca i odgovornih članova zajednice.

2. Razrada metodike

Osnovati tim stručnjaka koji treba razraditi metodiku rada. Programske sadržaje treba osmisliti tako da se njihovim izvođenjem ostvaruju odgojni ciljevi zacrtani Programom. Da bi mogli to i odgovorno tvrditi, u tim, osim izviđačkih instruktora, treba uključiti i psihologe i pedagoge. Jako je važno da svi sadržaji budu zanimljivi, atraktivni i uklopljeni u neku priču.

3. Priručnici

Prema razrađenoj metodici treba ažurirati i prema potrebiⁱⁱⁱ objaviti priručnike, svojevrsne «kuharice» za izviđačke voditelje – zbirke recepata za sastanke, izlete, bivake, logorovanja... Neiskusni voditelji moći će raditi po receptima, što će im osigurati zadovoljavajuću kvalitetu rada. Iskusnima će pak one služiti kao podsjetnik i zbirka ideja, što će generirati nove ideje.

4. Baze znanja

Generirati programske ideje i na taj način prikupljati i formirati baze znanja^{iv}.

5. Naobrazba

Prilagoditi sustav naobrazbe novim metodama rada.

6. Instruktorska pomoć

Formirati tim instruktora koji imaju vremena, volje, znanja i sposobnosti da pomognu neiskusnim jednicima da podignu kvalitetu rada. Svaki instruktor bio bi zadužen za jednu družinu i u godinu do dvije kontinuiranog, izravnog rada trebao bi osposobiti družinu za samostalan, kvalitetan rad. Pomoć treba biti usmjerena prema onim jedinicama koje nemaju znanja i iskustva ali imaju volje za rad. Instrukture za njihov rad treba motivirati i nagraditi. Za očekivati je da će se na taj način baza instruktora s vremenom širiti.

7. Kontrola i certifikacija kvalitete

Kontrola kvalitete ne znači «kažnjavanje» onih koji ne zadovoljavaju kvalitetom, već naprotiv priznanje onima koji su postigli određenu razinu kvalitete. Uvođenje programskih razreda znači postavljanje kriterija kvalitete rada izraženih kroz bodovni sustav. Različitim brojem bodova za pojedine kriterije poticaj se usmjerava na ono što smatramo važnijim za kvalitetu rada udruge. Osvajanje određenog broja bodova u jednoj godini donosi udruzi pravo da u sljedećoj ponese naslov "brončane", "srebrne" ili "zlatne". Važno je naglasiti da za udruge nije obavezno podvrgnuti se kontroli kvalitete, ali je njihov interes pristupiti bodovanju da bi mogle osvojiti određeni naslov.

Na taj način SIH dodjeljuje svojevrsan certifikat kvalitete, koji udruzi omogućava da se predstavi prema roditeljima, lokalnim vlastima, sponzorima i sl. U konačnici kvalitetnija udruga može očekivati više novaca od institucija i sponzora, pa i ima moralno pravo odrediti veću članarinu. To će zasigurno dovesti do povećanja motivacije za dizanjem kvalitete rada.

8. Vrednovanje učinaka

Oformiti stručni tim koji će sastaviti instrumente za kratkoročno i dugoročno vrednovanje učinaka našeg rada. Po postizanju zadovoljavajuće kvalitete, zatražiti nezavisno vrednovanje neke ugledne ustanove.

9. Prepoznatljivost

Uz na ovaj način postignutu kvalitetu, našu prepoznatljivost trebamo graditi u četiri smjera:

- Prema djeci i mladima – izviđači su avantura
- Prema roditeljima – u izviđačima se dobivaju kvalitete potrebne za uspjeh u životu
- Prema poslovnom svijetu – izviđači su rasadnik timskih igrača, organizatora i vođa
- Prema državnim institucijama i civilnom društvu – izviđači odgajaju građane, ekološki i socijalno odgovorne ljude.

Voditelji

1. Edukacija

- Organizirati ustanovu za edukaciju voditelja, koja će raditi tijekom cijele godine
- Programski seminari
- Licenciranje voditelja
- Specijalizirane edukacije (za dužnosnike SIH-a)
- Management i marketing seminari
- Eksterni seminari
- Institucionalna naobrazba

2. Motivacija

Iznaći načine motiviranja voditelja

Prilagodba vremenu

1. Promjene u glavama

Postići racionalnost u razmišljanju i djelovanju. Svako djelovanje treba biti promišljeno na način: pomaže li to ostvarivanju naših ciljeva ili ne.

2. Vizualni identitet

Cjelokupni vizualni identitet organizacije treba osuvremeniti. Uz kvalitetu, važno je da i "ambalaža" bude privlačna. Pri tome treba uzimati u obzir i razlike među dobnim skupinama. Dizajn treba biti profesionalno izveden.

3. Imidž

Nastojati popraviti imidž u javnosti – slika izviđača mora odražavati najbolje vrijednosti današnjeg društva.

Financijska održivost

1. **Zaklada**

Formiranje Zaklade omogućit će prikupljanje dodatnih sredstava koje bi se namjenski koristilo za realizaciju programskih aktivnosti Saveza i realizaciju projekata udruga.

2. **Vlastite poslovne djelatnosti**

Stvoriti preduvjete za osnivanje trgovačkog društva kao oblika ostvarivanja dobiti koja bi se ulagala u rad Saveza i realizaciju programskih aktivnosti.

3. **Projekti**

Realizirati projekte koji su u skladu s našim aktivnostima, i kroz natječaje prikupljati sredstva^v.

4. **Usluge**

Značajna sredstva mogu se ostvariti kroz organiziranje izleta, logorovanja i drugih aktivnosti za pridružene članove (izletničke družbe) i nečlanove (školsku djecu kroz HNOS)

5. **Članarina**

Povećanjem broja članova ostvarit će se veći prihodi od članarina.

6. **Proračun**

Povoljnijim pozicioniranjem u društvu kao i eventualnim partnerskim odnosima s državnim institucijama omogućio bi se stalan izvor prihoda iz proračuna.

Omasovljenje

1. Omasovljenje u postojećim udrugama doći će kao posljedica kvalitetnog rada jer se dobar glas brzo širi.
2. U omasovljenje u mjestima gdje nema izviđača treba krenuti tek nakon što postignemo kritičnu masu - zadovoljavajuću kvalitetu rada u većini udruga u SIH-u. Način omasovljenja mora biti, jednako kao kod podizanja kvalitete, preko instruktorske pomoći.
Entuzijastima voljnim da rade s djecom treba pomoći u svakom pogledu; literaturom, obukom, instruktažom, logistički i organizacijski. Rezultate može

dati samo dugoročni, sustavni, planski rad. Brzih rješenja nema.

Ne treba žuriti s osnivanjem udruga jer potpuna udruga, osim programskog rada, zahtijeva još i značajne logističke poslove, što je neracionalno rasipanje energije. Umjesto toga treba osnivati patrole, jata i družine kao podružnice jakih udruga. Na taj se način oni mogu koncentrirati na programski rad, a sve ostale poslove prepustiti «mentorskoj» udruzi sve dok dovoljno ne ojačaju za osamostaljenje.

OČEKIVANI REZULTATI

Trebamo postići:

Kvaliteta i prepoznatljivost

- standardiziran rad u svim udrugama^{vi}
- olakšan rad voditeljima
- povećanu kvalitetu rada i ostvarivanja Programa
- povećanu motivaciju voditelja
- jednostavno uključivanje u izviđački rad novim voditeljima
- prepoznatljivost izviđaštva u javnosti

Voditelji

- osposobljenost velikog broja voditelja za kvalitetno provođenje Programa
- dugotrajnu aktivnost voditelja u organizaciji
- zadovoljstvo i motiviranost voditelja
- priznanje izviđačkih kvalifikacija, stručnosti i sposobnosti u široj javnosti
- profesionalno obavljanje poslova koji zahtijevaju potpuni radni i stručni angažman

Prilagodba vremenu

- suvremen i ugodan vizualni identitet
- povoljan imidž u javnosti

Orijentacija prema pojedincu

- odgoj u duhu slobode, tolerancije i poštovanja osobnosti i različitosti
- ravnotežu između potrebe uvažavanja zajedničkih interesa i prava na vlastiti izbor

Financijska održivost

- rješenje stalnih izvora vlastitih prihoda:
 - Zaklada
 - članarina (stimulativno financiranje udruga koje provode programske aktivnosti^{vii})
 - naplata usluga za pridružene članove i nečlanove
 - sufinanciranje realizacijom projekata koji su u skladu s našim aktivnostima
 - organiziranje vlastite poslovne djelatnosti

- sufinanciranje iz državnog proračuna, te preko lokalne uprave i samouprave

Odnos SIH-a i udruga

- shvaćanje SIH-a kao zajednice izviđačkih udruga kroz koju one surađuju u rješavanju problema i ostvarivanju zajedničkih ciljeva
- uspostava učinkovitih organizacijskih oblika i odnosa^{viii}
- transparentnost interesa i uvažavanje različitosti
- uvažavanje svih koji rade na ostvarivanju ciljeva izviđaštva

Omasovljenje

- omasovljenje postojećih udruga^{ix}
- osnivanje novih udruga uz potpunu pomoć SIH-a
- aktivaciju starih članova
- okupljanje pridruženih članova i prijatelja organizacije

Djelatnost SIH-a i aktivnost udruga

- organizaciju cjeloljetnih kampova (SIH)
- osnivanje stalnih izviđačkih centara
- organizaciju šumskih^x logorovanja i redovitih aktivnosti u prirodi u svim udrugama
- osnivanje izletničkih družbi
- nastavak kontinuiranog rada Šumske škole
- povećanje atraktivnosti izviđačkih natjecanja među članstvom i u javnosti

PARTNERSTVA

Zajedno smo jači!

Strateški partneri s kojima imamo zajedničke ili komplementarne ciljeve su:

- Zajednice izviđačkih udruga, gradski i županijski savezi
- Ministarstvo obrane
 - korištenje objekata i opreme
- Ministarstvo znanosti, kulture i sporta
 - HNOS^{xi},
 - formalizacija izviđačke naobrazbe,
 - izviđački vrtić, škola,
 - kolegiji na fakultetima
- Neprofitne organizacije koje se bave djecom i mladeži
 - zajednička organizacija aktivnosti,
 - razmjena iskustava
- Humanitarne i ekološke organizacije
 - zajednička organizacija projekata u svrhu promidžbe i ostvarivanja dijela programa
- Sponzori i donatori
 - sufinanciranja projekata,
 - financijska i materijalna potpora

Metode primjenjene za izradu strategije:

- SWOT analiza
- Metodologija WOSM - "The Strategic Planning Kit"
- Balanced Scorecard (Bilanca postignuća – sustav uravnoteženih ciljeva)

Dokumentacija Strategije^{xii}:

0. Strategija – temeljni dokument
 1. Program izviđačkog pokreta
 2. Edukacija, komunikacija i motivacija voditelja
 3. Analiza, ocjena rada i ciljevi kvalitete
 4. Strateški projekti - implementacija
 5. Ustroj organizacije
 6. Dokumentacija i normativni akti
 7. Pozicioniranje i promidžba izviđačkog pokreta u Hrvatskoj
 8. Financiranje i podržavajuće djelatnosti

SUGESTIJE I OBRAZLOŽENJA

- ⁱ Ovo je opći dojam koji nije činjenično utvrđen relevantnim istraživanjem. Jedan od pokazatelja može biti organizacija logorovanja (broj udruga na logorovanju, te programske aktivnosti koje su se pritom organizirale).
- ⁱⁱ Ovo bi trebalo shvatiti kao retoričko pitanje, a ne stvaran cilj. Zašto onda to staviti kao prioritet, kad treba čekati da se stvore povoljni uvjeti (drugi prioriteti) da bi se počelo s omasovljenjem? Ono bi se ono po inerciji trebalo pojaviti i samim podizanjem kvalitete. Međutim ne treba propustiti mogućnost da se i preko drugih projekata (izletničke družbe, cjeloljetni kampovi) dođe do popunjavanja postojećih udruga i osnivanja novih.
- ⁱⁱⁱ Budući da je napravljen dio literature, daljnja bi razrada ove teme bila regulirana kroz dokumentaciju strategije vezanu za razradu programa i edukaciju.
- ^{iv} Idealan bi model bio putem natječaja. Sugestija je: natječaji u načelu ne funkcioniraju. To bi trebao odraditi tim za program.
- ^v Organizirati programske aktivnosti imajući na umu ciljeve koji se njima žele postići te ih prikazivati u formatu prikladnom pojedinom financijeru.
- ^{vi} Ovdje se ne podrazumijeva unificiran rad - da svi imaju jednake (pred)uvjete rada, već da se postigne određena razina kvalitete i sustavnog rada prema zahtjevima programa.
- ^{vii} Jedan od modela budžetiranja iz članarine naveden je radi toga jer se udruge uvijek pitaju što dobijaju za svoju članarinu.
- ^{viii} Umjesto organizacijskih oblika, bilo bi možda bolje navesti model organizacije. Bi li SIH bio kvalitetnija organizacija s regionalnim ustrojem ili drugim tijelima, ostaje kao tema za naknadne rasprave.
- ^{ix} Idealizirani model: povećanje broja članova na 70 uz zastupljenost svih dobnih kategorija.
- ^x Šumski kao pojam može se izbaciti uz pretpostavku da na svim logorovanjima aktivnosti programski zadovoljavaju, te ispunjavaju odgojne ciljeve. Međutim, činjenica je da u praksi postoji velika programska razlika između šumskog i morskog logorovanja.
- ^{xi} Naš program se uvelike preklapa sa školskim programom i tvrditi sada da je to dobro, jer ono što nauče djeca školi mogu praktično primijeniti u izviđačima, moglo bi imati kontraefekt jer HNOS upravo tako postavlja stvari - da se već u školi treba raditi na primjeni stečenih znanja. Izviđači od postanka koriste pristupe, metode i oblike rada koje HNOS sada ističe kao nove, i to možemo iskoristiti, ali ne treba uspoređivati naš program s nastavnim planom i programom.
- ^{xii} Dio dokumentacije je napravljen i treba ga uklopiti u stratešku dokumentaciju, dok jedan dio tek treba osmisliti i definirati.

